

Nap

Május 1-jére a NOAA 0349 a CM-re ér -13° -on, 1020 MH területű, nagyon tömör F típusú AA, melynek hossza 130 ezer km, szélessége 55 ezer km. Folyamatosan változik, a követő lassan darabolódik és kisebbedik. 4-én még nagy 1030 MH, 6-ára csaknem fele. 7-én nyugszik egy nagy vezető folt. 3-án keletkezik -34° -on a CM után a NOAA 0348-as kicsi foltokból álló 130 ezer km-es lánc. Lassan dúsul, 6-ára két szabálytalan PU a követő és egy kicsi szabályos a vezető (560 MH). 7-én nyugszanak.

1-jén kel immár negyedszer a NOAA 0351-es I típusú folt. 6-án CM-en $+6^{\circ}$ -on, 30 ezer km-es. Két umbrája van mindvégig. 12-én nyugszik. A hó végén 28-án újra kel $+6^{\circ}$ -on (NOAA 0373), szintén monopolárként.

Észlelő	Észl.	Műszer
Bartha Lajos (Budapest)	29	5 L
Csiba Márton (Dunaújváros)	25	7 L
Hadházi Csaba (Hajdúhadház)	23	16 T
Harnicsár József (Székesfehérvár)	1	8 L
Keszthelyi Sándor (Pécs)	23	Sz
Keszthelyiné S. Márta (Pécs)	23	Sz
Kiss Barna (Felsőzsolca)	7	20 T
Kren, Gustav (Zágráb, HR)	33	13 L
Luda Zsolt (Erdőtelek)	1	7 L
Ravasz Bálint (Orosháza)	4	5 L
Szeiber Károly (Budapest)	3	9 L
Vida Tibor (Pécs)	30	15 MC
Észlelések száma:	202	
Észlelt napok száma:	29	
Foltcsoport MDF:	4,8	
Fáklyamező MDF:	3,6	
Szabadszemes Mdf:	0,7	

Dátum	AA	F	Dátum	AA	F	Dátum	AA	F
1.	7	3	11.	5	2	22.	-	-
2.	6	3	12.	5	5	23.	6	6
3.	7	3	13.	5	2	24.	5	3
4.	8	4	14.	3	5	25.	3	4
5.	7	4	15.	6	2	26.	4	4
6.	7	3	16.	4	4	27.	4	5
7.	6	3	17.	5	4	28.	4	4
8.	4	2	18.	4	4	29.	4	5
9.	2	3	19.	4	5	30.	3	6
10.	2	2	20.	4	4	31.	5	1
			21.	-	-			

Harmadik láthatósággal kel 15-én a NOAA 0362 D típusú AA -12° -on, mely előzőleg a NOAA0337-es H típusú lehetett. 21-én van a CM-en, 23-án pórushalmaz, 25-ére elhal.

23-án kel két monopolár, mindkettő visszatérője az 1-jén CM-en lévő óriás és nagy szélességű AA-nak. Most -14° -on és -32° -on látszanak (NOAA 0367, 0368), utóbbi a nagyobb. 28-án vannak CM-en. 29-ére a 0367-es elhal. A másik bomlani kezd, pórusok jelennek meg körülötte, kisebbedik.

Folytatás a 31. oldalon!

csémnek): ez a Nap. De milyen Nap volt! A már több mint 50%-os fázisnak köszönhetően először a napsarló bal oldali szarva emelkedett fel a távoli fák között, majd fél perc múlva a másik szarva is. Ilyen gyönyörű napfelkeltét még nem láttam. Félelmetesen „torz” napkorong kelt fel.” (Szöllősi Attila)

Utolsó kontaktus. A maximális fázis után a sarló hirtelen átfordult. Néhány perc alatt a kisebb bal oldali szarv megnőtt, a jobb oldali pedig elenyészett. Feltűnt egy bonyolult szerkezetű napfoltcsoport a peremen, majd a Hold szinte vágatva vonult el a Nap előtt. Ekkor már nyugodtabb lett a légkör és gyönyörű sorozatfelvételeket készítették fotósaink.

A negyedik kontaktus nagyon hamar eljött. A Nap még csak 10 fok magasan volt, a legtöbb ember békésen szunyókált, a város még nem ébredt fel. A kitartó amatőrcsillagászok meglepően jó mérési eredményeket értek el, az eltérés a számított és az észlelt között a legtöbb észlelő esetében 1–5 másodperc. Ezt annak köszönhetjük, hogy a levegő meglepően nyugodt volt, és a Hold gyorsan mozgott a Nap előtt. Magyarország déli és északi területe között az eltérés 3,5 percnak adódott, így az értékeket egymással nem lehet összehasonlítani. Sajnos nem mindenki adta meg a megfigyelőhely koordinátáit, amelyekre mindenképpen szükségünk lenne az O–C számításához. Az ismert koordinátájú mérések viszont nagyon jó egyezést mutatnak az előrejelzéssel. Mire felocsúdtunk, már vége is volt a 21. század (számunkra) első napfogyatkozásának és az emlékezetes májusunknak. A megszállott okkultáció-rajongók még négy kölcsönös Galilei-hold fogyatkozást is megfigyeltek, de gratulálunk mindazoknak, akiknek sikerült a triplázás. Ilyenre a mi életünkben többé nem lesz lehetőség!

SZABÓ SÁNDOR

Egy fogyatkozás képei címmel jelen számunkban összeállítást közlünk a május 31-i napfogyatkozásról képmellékletünkben és belső borítónkon.

Internet-ajánlat

Az MCSE Okkultáció-észlelő Szakcsoportja: okkultaciok.mcse.hu

A Polaris Csillagvizsgáló honlapja: polaris.mcse.hu

A Magyar Amatőrcsillagászok Baráti Körének honlapja: macsbk.csillagaszat.hu

Folytatás a 20. oldalról! (Nap-rovat)

A két monopolár előtt keletkezik egy nagy foltmező 23–26-a között -5° -on (NOAA 0365). 26-án a CM-en öt folt szoros halmaza. 28-án összefolynak a PU-k egy 78x45 ezer km-es szabálytalan folttá (880 MH). 29-én karcsúsodik, darabolódik. 31-én egy-egy kis és nagyobb folt kevés umbrával, pórussal. Június 1-jén nyugszik.

Sok A–B típusú csoport látható és pár I–C is, 1–10 nap élettartammal.

A hónap elején, 7-én a Merkúr-átvonulás, 31-én pedig egy részleges napfogyatkozás tette változatosabbá, élvezetessé a májusi napészleléseket.

ISKUM JÓZSEF